

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

Två deltagare vid Wiks folkhögskola har den 16 december 2019 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Enligt uppgift från anmälarna står samtliga kursdeltagare på den aktuella utbildningen bakom anmälan. Ärendet gäller att kvaliteten på utbildningen enligt deltagarna inte lever upp till vad skolan utlovat, att skolan har ställt in en del av utbildningen och att skolan brustit i deltagarinflytande.

Bakgrunden är en situation som uppstod på skolan i samband med förändringar inom verksamheten. Deltagarna hänvisar i sin anmälan till den information om kursen som fanns på skolans hemsida innan kursstart, där bland annat ett antal ämnen samt de olika lärarna presenterades. Enligt deltagarna har förändringarna inneburit att deras lärares sammanlagda kompetensnivå har minskat och att en del av utbildningen ställts in under kurstiden. De har således inte fått den utbildning som utlovats på hemsidan och som de haft kostnader för. Av deltagarnas anmälan framgår också att de upplever deltagarinflytandet som bristfälligt. Deltagarna har synpunkter på hur skolan bemött dem, att det är svårt att få kontakt med viktiga funktioner på skolan samt att de uppfattat att rektor inte haft mandat att fatta vissa beslut. Efter att deltagarna har varit i kontakt med rektor har de den 14 oktober 2019 skrivit till kulturdirektören i Region Uppsala, som svarade dem den 22 oktober 2019. De har även sökt kontakt med styrelsen.

Det underlag från skolan som FSR tagit del av har skickats av en tjänsteperson på regionen. Varken styrelse eller rektor är avsändare, men rådet utgår från att underlaget uttrycker skolans hållning. Av handlingarna framgår att ekonomiska skäl ligger bakom förändringarna i verksamheten. Skolan menar att undervisningen bedrivs enligt plan och hänvisar till målbeskrivningen för kursen. Gällande deltagarinflytande beskriver skolan att de löpande har skolråd där deltagarrepresentanter, personal och ledning diskuterar verksamheten och behov av åtgärder. Skolan redogör också för att det finns en person som är ansvarig för att ge stöd till deltagarna.

I Wiks folkhögskolas värdegrund står det att demokrati är allas ansvar och att det är viktigt med människor som lyssnar aktivt, bjuder motstånd och ifrågasätter. I skolans rutiner för deltagarinflytande och hantering av klagomål framgår det att deltagare i första hand kan vända sig till linjelärare/klasslärare och sedan till rektor. Rektor avgör i samråd med kulturdirektören på Region Uppsala om ärendet är en fråga för styrelsen, det vill säga kulturnämnden, som då fattar beslut.

Anmälarna har beretts tillfälle att kommentera skolans underlag och vidhåller sin uppfattning. De anger att lektionerna ibland är lärlösa i nuläget och ställer krav på ekonomisk ersättning.

Bedömning

FSR bedömer att utbildningens kvalitet under den aktuella perioden i viss mån har påverkats negativt. FSR bedömer dock att det i nuläget inte går att uttala sig om effekterna för hela kursen, varför det nu inte är möjligt att ta ställning i frågan om krav på ersättning.

FSR är kritiska till att det är otydligt huruvida rektor kan fatta beslut i studeranderättsliga frågor och poängterar att en rektor bör ha mandat att fatta sådana beslut. FSR betonar vikten av rutiner på skolan för att säkerställa att deltagare, genom att kunna överklaga rektors beslut, har möjlighet att få en oberoende prövning av sin sak av styrelsen.

Ur ett studeranderättsligt perspektiv är det viktigt att information som riktas till deltagare är tydlig, lättillgänglig och korrekt. FSR konstaterar att det material som marknadsfört utbildningen, och som funnits på Wiks folkhögskolas hemsida, delvis skiljer sig från kursens målbeskrivning. I marknadsföringen, till skillnad från i målbeskrivningen, är kursens lärare presenterade och ett antal ämnen är angivna. FSR bedömer att detta har gett en berättigad förväntan hos deltagarna på att kursen ska ges enligt beskrivningen i marknadsföringsmaterialet samt att dokumenten borde vara mer samstämmiga.

FSR har förståelse för att det kan uppstå situationer som kan påverka innehållet och upplägget för en pågående kurs. Det är dock viktigt att skolan erbjuder deltagarna att vid ett senare tillfälle under kurstiden få den undervisning de gått miste om.

Ett kännetecken för folkhögskolan som utbildningsform är ett demokratiskt arbetssätt, där deltagarna har stora möjligheter till inflytande över hur den utbildning de deltar i utformas. FSR noterar att skolan i sin värdegrund ytterligare poängterar detta då de uppmuntrar

deltagarna till att ge motstånd och ifrågasätta. Skolan har visserligen löpande skolråd, men FSR bedömer att otydliga mandat och bristande tillgänglighet till viktiga funktioner på skolan försvårat deltagarnas möjlighet till information och inflytande.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Wiks folkhögskola

- att utveckla skolans studeranderättsliga standard avseende klagomålshantering, samt säkerställa att rektor har mandat att fatta beslut i studeranderättsliga frågor och att deltagare genom överklagan har möjlighet att få en oberoende prövning av sin sak av styrelsen,
- att säkerställa att all kursinformation är samstämmig, korrekt och lättillgänglig,
- att erbjuda deltagarna att under kursstiden få den undervisning de gått miste om, samt
- att säkerställa deltagarnas rätt till information och inflytande över hur den utbildning de deltar i utformas.

Detta yttrande har beslutats av Anna Medin (ordförande), Anders A. Aronsson (RIO), Lars Persson (SKR) samt Lars-Håkan Blid och Erik Isaksson (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Agnes Fockström Haubitz (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Anna Medin

Agnes Fockström Haubitz